

ság még esetleg derengett feletted a csillagtalan égből, azt is betömik ezek a kétségbeejtő bornirtságok. Olvashatod a Néplapban Szederkényi Anna dilettáns zagyvaságait, ugyanazon lap „irodalmi” mellékletében a csásos nevű Segesdi László folytatásos ponyvára is méltatlan firkálmányát vagy Kápolnai Anna dr. tündéri versét, állapotod már nem rosszabbodhatik. Akárcsak egy félkegyelmű, akire hal rájön a bolondóra azzal gyógyítanak, hogy fejbevágják bunkóvégű doronggal, úgy érzed magad. Mit érzel eféle költemény olvasásakor? „A férfi szerény bankhivatalnok, A nő szorgalmas varrólány, Az esküvőjüket most már megtartatják, Egészen biztosan Husvét után. Már tervezgetnek. Lesz csinos lakásuk, Benne tiszta minden. **Boldog** kis család. Vigan, ezüstösen cseng közben a hangjuk, Elfelejtik az élet viharát.” Képes vagy-e felfogni józan ésszel azt a kompakt butaságot és gonoszkodó céltudatosságot, ami, ha világunkban körültekintesz, láthatóan sikerrel bombázza a tiszta értelem és a magas szellemiség atomszemcséit, képes vagy-e felfogni a destrukció és a züllesztés ama lehetőségeit, ami ilyen irányú és ilyen értelmű, értékű zagyvaságok nyomán a züllesztők és bomlasztók előtt felárul. Szedd össze az eszed és ha érdekedben áll, gondolkodj ezen, ó olvasó.

Szó sincs róla, hogy ezzel az irodalmi szellemmel szemben ne létezne egy magasabb irodalmi szellem, de ez a szellem nem általános, ez a szellem Thomas Mann, Babits, Gorkij, Gide, Romain Rolland, Aragon, szóval az utálkozók szelleme és azoké, akik nemhogy okot szolgáltatnának a nagytakarításra, de saját területükön ők maguk is állandóan eszközlik azt. Szó se róla, van egy szellem, ami ha nehéz hantok alatt, ha megbujva is e gyűlölködő és eszétvesztett világ hatalmasai elől, de él és létezik. Szó se róla, van egy szellem, de ez az értelemé, van egy szellem, amely nem jár bohókás táncokat züllött lokálokban, nem vágyakozik léghelrítő ütegek és bombavető repülőgépek után, van egy szellem, amely nem védi a bectelent és nem hisz az emberiség jelen méltatlan állapotának állandóságában. De ez a szellem magasán uszik a holt vizek fölött, a vizek mélyiben, a föld repedezett kérgén és a megszenesedett fák csonkjain örült majomcsorda üvölt, elnyujtott és rémes hangon, olyan hangon, ami napjainkban betölti a világot és szabadon keringhet házmeszterlakások, paraszti viskók, rózsadombi villák és bérbeadott családi otthonok fölött.

Remenyik Zsigmond

CLAUDE GOMPEL: U. R. R. S. PAYS DE LA JEUNESSE
(Les Editions Rieder, Paris)

A szerzőt a franciaországi Köztársasági Ifjak Szövetsége küldte ki Oroszországba, hogy az épülő ország helyzetéről pontos értesülést szerezzen. Claude Gompel könyve nem felületesség, hanem pontos, szándékosan száraz, szűkszavú beszámoló. C. G. egy hónapot töltött Oroszországban és 7 városban fordult meg. Könyve így korántsem ad teljes képet, de vázlatai hihető hűségeselek. C. G. szeme, nyelve egyaránt éles, ez azonban sem könyvének, sem a tárgyilagos vizsgálódás ügyének nem árt. A következő részlet egy igen kevésbé ismeri Kérdésről, az új ügyvédi gyakorlatról számol be. (K. S.)

Egyetlen napig időzünk Tifliszben s én az egész napot tifliszi kártársaimmal töltöm. Már Moszkvában szerettem volna találkozni valakivel, aki a jogi kérdésekben tájékoztatna, de időm rövideje megakadályozott ebben. Így hát egyéb látogatást feláldozva, közvetlen Tifliszbe való megérkezésem után felkerestem az ügyvédi kamara elnökét, aki beveze-

tett az Igazságügyi Palotában levő irodájába. Az iroda csakhamar megtelt ügyvédekkel, akik belevegültek beszélgetésünkbe. Az egész „kollektíva”, azaz a kamara tanácsa idegyült körénk s a jelenlevő számos fiatal Ügyvéd közt nagy örömmel fedeztem fel egy kartársat, aki nemrég végezte el a Sorbonne jogi k3rát, s aki aztán tolmácsolta beszélgetésünket. Egész boldog volt, hogy találkozik Tifliszben egy emberrel, akivel emlékeket cserélhet a Quartier Latin-ról és elbeszélgethet a párizsi jogi karról és tanáiról... Ezek az ügyvédek igen jól értesültek Franciaországról, és egyik társukat úgy is mutatták be nekem, mint a „tifliszi Moro Giafferi”-t, amire az illető igen büszkének látszott. Valamennyien névszerint ismerik a franciaországi nagy ügyvédek és élénken érdeklődnek az ügyvédek helyzete és jogi gépezetünk működése iránt — amit nagyjából ismernek.

Ki tudja hány napra lett volna szükség, hogy választ kapjak mindarra a kérdésre, amit szerettem volna feltenni: amikor minden kérdésemre, a legegyszerűbbre is valóságos előadással válaszoltak. És még azt mondják nálunk, hogy az ügyvédek fecsegők...

Vajjon csak annak tulajdonítsam-e mindezt, hogy Georgiában vagyok avagy annak, hogy az ügyvédi mesterség hagyományai itt sem avultak el? Mindenesetre a tifliszi ügyvédek tűntek fel nekem a legkevésbé forradalmároknak, valamennyi fajta intellektuel közül, akikkel itt I találkoztam. Tagadhatatlan, mind a csodálat hangján beszél az új rendszerről és hangosan nyilvánítja ki a szocializmus jövőjébe vetett hitét, de a hangsúlyuk nem ugyanaz, amit az országba érkeztem óta megszoktam. S a közös ebéd idején elhangzott beszédek még megerősítik ezt a benyomásomat. „Uram”-nak szólítanak: hosszú ideje ez az első alkalom, hogy nem vagyok „elvtárs”; s a tetejébe még a Marseillaiset is eléneklik nekem. Ó, hogy szeretik a tosztokat ezek a kedves kartársak; mindegyik szólásra emelkedik és vagy huszan ülünk az asztalnál. Jómagam kénytelen vagyok kétszer is beszélni, mert első tosztomra annyi beszéddel válaszoltak, hogy lehetetlen őket válasz nélkül hagyni. Nem is tudom meddig huzódott volna el az ebéd, ha este 7 órakor, amikor még el sem fogyasztottuk a csemegét, nem jöttek volna utánam, hogy menjek már a köztársaság elnökéhez, mert lekésem a kihallgatást. E végtelen ebéd alatt még hallottam a kamara elnökét és kartársait lelkesülten georgiai dalokat énekelni, ami bizonyára megdöbbeníti a párizsi ügyvédek.

Ha a politikai perekől eltekintünk, a legtöbb pörösködés oka elűnt egyszerre a földtulajdon megszüntetésével és a magánkereskedelem szinte teljes kiküszöbölésével.

A legtöbb per rendszerint bűnügyi- vagy munka-konfliktus, vagy pedig családi ügyekből származó vita (válás, gyermektartás) és nem ritkán ingóságokra vonatkozó konfliktus: többnyire egyszerű és jelentéktelen ügyek. Futólag megjegyezzük, hogy 1935 szeptemberéig a válásból nem származhatott peres ügy: az egyik házafél nyilatkozata elegendő volt a válás kimondásához. Ma megváltozott a helyzet: mindakét házafél beleegyezése szükséges, ha pedig nézeteltérés van köztük, akkor ügyükben a törvényszék dönt.

A Szovjet nem ismeri sem a bírák elmozdithatatlanságát, sem a hatalmak elválasztását: a bíró a központi hatalomtól függ és pl. egy ítélete miatt elmozditható.

A peres ügyek (akár polgári, akár bűnügyek) a kerületi Néptörvényszék elé kerülnek, amelyben az ügyészen kívül egy elnök (hivatásos bíró) és két ülnök foglal helyet, akiket a munkások és a földművesek választanak.

Az igazságszolgáltatás ingyenes, csak a bíróság kiadásait fizeti polgári perben a pervesztes.

Pénzkövetelés esetén a felperes köteles a követelt összeg 2 százalékának megfelelő összeget letétbe helyezni.

Az eljárás rendkívül gyors, mert a keresetek még a benyújtás hetén sorra kerülnek. A peres felek rövid két hét alatt a legfelsőbb Bírósághoz fordulhatnak. Minden köztársaságban egy-egy ilyen Bíróság működik (az egész Szovjetben 7), amelynek mind a 26 tagja hivatásos bíró, élükön egy elnökkel és két alelnökkel: egyik a polgári, másik a bűnügyekkel megbízva,

Moszkvában székel a Szovjetszövetség Legfelsőbb Bírósága és ügyel a szövetség területén alkalmazott jogrendszer egységére. Az ügyvédi kamarák élén egy u. n. kollektiva áll, amely tagjai közül választ elnököt. E kollektiva ugyanazt a szerepet tölti be, mint Franciaországban a kamarai tanács (Conseil de l'ordre). Ügyvéd lehet mindenki, aki jogi diplomával rendelkezik (ehhez négy évig tartó jogi tanulmány szükséges) vagy öt évi jogi gyakorlata van (pl. mint bírónak.) Valamennyi ügyvéd szakszervezeti és társadalombiztosítói tag. A tifliszi ügyvédek 50%-a fiatalember, köztük számos nő.

Az ügyfelek mindig szabadon választhattak ügyvédet maguknak. A díjazás tekintetében egymásután több rendszert kipróbáltak: legelőször a tetszésszerű díjazást, azután 1931-ban új rendszerrel kísérleteztek: a honoráriumok közös pénztárba folytak be és teljes összegüket felosztották a kamara tagjai közt, akik 7 kategóriába sorakoztak (a képesség, a működési évek száma szerint). 1934-ben új rendszert vezettek be: a díjazás összegét a kollektiva szabja meg, de e díjak összegének csak 70%-át kapja kézhez az ügyvéd, 30%-a a közösségi alapra folyik be, amelyből a fiatal ügyvédeket segítézik.

A 800.000 lakosú Tifliszben egy ügyvéd keresete havi 600-1200 rubel közt ingadozik, egy bíró keresete pedig 350-500 rubel közt

JEAN GIONO: A PÉNZ TÁRSADALMA

*Jean Giono szokatlan jelenség az elintellektualizált francia irodalomban. Mint az őstermészet hírnöke bukkant fel, az erdők és mezők itatásával és költészetével terhesen. Az ő szavával élve: a „páni” életérzés, a természettel való elvegyülés öröme hirdeti. Ez nem jelenti azt, hogy érzéketlen a társadalom gyötrelmei iránt. Sőt. Az alábbi írás, amit a *Vraies richesses* (Igazi kincsek) c. könyve nemrég közzétett bevezetőjéből vesszünk (Europe, 1936. febr.) napjaink mély megértését bizonyítja. (K. S.)*

Az emberi társadalom eddigi formái, a testi nyomoruság honává tették a földet. Kinek van a modern társadalomban elég szabadsága ahhoz, hogy megismerje a világot? Emberek léteznek, akik nem tudják mi egy fa, egy falevél, egy fűszál, a tavaszi szél, egy vágató ló, egy ballagó ökör, a fölragyogó ég. A legszabadabbak is lenéznek az igazi tudást és életüket metafizikai vizsgálódásokkal töltik. Dicsfények ragyognak fel körülöttük, mint a szivárvány és ők bezárkóznak, elvonulnak egy olyan világba, amely hitük szerint az ő igazi otthonuk...

...Az emberek új világot teremtettek: a testi nyomoruság és örömtelenség világát. Pusztasággá tették a földet. Nem kell nekik se gyümölcs, se gabona, se szabadság, se öröm. Csak az kell nekik, amit ők maguk találnak fel és ők maguk gyártanak. Papirdarabkákat csereberélnek, amit pénznek neveznek. Csupán azért, hogy minél több ilyen papirdarabkára tehessenek szert, hirtelen elhatározással 160.000 remek fejős-